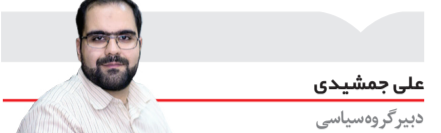

گزارش رئیس مجلس در دیدار نمایندگان با مقام معظم رهبری شامل مباحثی بود که امیدها به مجلس یازدهم را زنده نگه می‌دارد

۶ نکته امیدوارکننده گزارش قالیباف

علی جمشیدی

دبیر گروه سیاسی

بعد از تلاطم‌های اولیه و اتفاقات نه‌چندان خوشایندی که در یک ماه ۴۰ روز ابتدایی فعالیت نمایندگان در دوره یازدهم رخ داد و انتقادات زیادی روانه پارلمان و ساکنانش شد، یکی دو اتفاق مهم در روزهای اخیر نشانه‌ای شده بر اینکه می‌توان همچنان امیدها به تغییر و تحول مثبت از مبدأ مجلس را زنده نگه داشت و از ناامیدی زودهنگام فاصله گرفت. صرف نظر از اتفاقی که در مجلس در جریان رسیدگی به اعتبارنامه پر شک و شبهه منتخب حوزه انتخابیه گچساران رخ داد، تصویب دوفوریت طرح مالیات بر خانه‌های خالی که سال‌ها در پیچ‌وخم راهروهای بهارستان گرفتار زبندبندهای دولتی و غیردولتی شده بود، نوید روزهای بهتری را به مردم داد. علاوه بر این، گزارشی که روز گذشته رئیس مجلس در دیدار مجازی با رهبر انقلاب قرائت کرد هم نمونه دیگری از این اتفاقات امیدوارکننده بود؛ گزارشی که بعضی از سرفصل‌ها و موضوعات آن مطابق نکاتی بود که بعداً رهبری به مجلس تذکر داد و از آنها مطالبه کرد. چند نکته از سخنان قالیباف مهم‌تر و همخوان با دغدغه و اولویت اصلی این روزهای مردم و کشور بود؛ نکاتی که اگر در چهار سال آتی به‌درستی رعایت شود، احتمالاً عملکرد مجلس متفاوت از کارنامه ناامیدکننده ادوار اخیر خواهد بود.

اول، تحول در تقنین و نظارت

بیراه نیست که بگوییم یکی از مهم‌ترین عواملی که در سال‌های اخیر مانع نقش‌آفرینی موثر پارلمان در کشور شده، فاصله نمایندگان با دستور کارهای تخصصی و کارشناسی شده بود. طرح‌هایی در مجلس به تصویب می‌رسید که یا از ریشه و بنیان خاصیتی نداشت یا آنقدر ناقص و متضاد با قوانین و آیین‌نامه‌های قبلی بود که در عمل فاقد اثرگذاری مثبت می‌شد. ناگفته نماند تورم در قانونگذاری از معضلاتی بود که در پی تقنین ضعیف و بدون پشتوانه کارشناسی در این سال‌ها بروز می‌کرد، چنانکه اگر قوانین علمی و عملیاتی به تصویب پارلمان می‌رسید، اساساً نیاز کمتری به تجدید قانون بود.

در کنار این موضوع، همان حدفاصلی همی که این سال‌ها به‌عنوان مصوبات هدایت‌کننده تیم اجرایی به قوه مجریه ابلاغ می‌شد، بدون پیگیری موثر و نظارت دقیق بر حسن اجرا می‌شد، که نتیجه آن آشفته‌گی در حوزه‌های مختلف اداره کشور بود و همچنان است. از این رو تأکید رئیس مجلس بر بنیة کارشناسی تقنین و از طرفی تمرکز ویژه بر وظیفه نظارت و اجرایی‌سازی قانون می‌تواند گره‌گشای انجام وظایف مجلس باشد. این نکته همان موضوعی

است که رهبر انقلاب در میان سخنان خود به آن اشاره داشتند و تأکید کردند که مرکز پژوهش‌های مجلس بیش از گذشته باید مورد توجه و استفاده قرار گیرد.

دوم، ایده تحولی برای اقتصاد

حتماً باید از بسته پنج‌محوری مجلس برای ساماندهی به اقتصاد کشور استقبال کرد و آن را نویدبخش یک حرکت منسجم برای تغییر در زندگی و رفاه مردم دانست، هرچند آنچه در پنج سرفصل اصلی از جانب رئیس مجلس عنوان شد، بیشتر کلیاتی بود که اگر به‌صورت دقیق، هماهنگ و متوازن جزئیات آن چیده نشود، در عمل موثر واقع نخواهد شد. اگر خاطراتان باشد، ما در «فرهیختگان» از حدود یک سال قبل، همواره گفته‌ایم که تغییر اساسی، بنیادین و موثر نیازمند یک سازمان هماهنگ ذیل یک کلان‌ایده علمی و عملیاتی است؛ یعنی تغییر در یک‌المان الزاماً نمی‌تواند مثبت یا منفی تلقی شود و تنها زمانی برآیند تغییرات مثبت خواهد بود که آنها هماهنگ با هم و منطبق با یک منطق علمی انجام شده باشند. کاهش با افزایش مالیات، اصلاح ارقام و احکام بودجه و بسیاری دیگر از پارامترهای اقتصادی نیازمند دیده شدن به‌صورت هماهنگ و هم‌راستا برای رسیدن به یک هدف مشخص است و تا زمانی که ایده کلان حکمرانی بر سر فعالیت‌های مجلس سایه نینداخته باشد، حتماً تک‌تک اقدامات نمایندگان مانند مجموعه‌هایی جداگانه خواهد بود که حتی ممکن است در کل، اثر یکدیگر را خنثی کنند. از این رو امید آن می‌رود که

این بسته پنج‌محوری با دقت نظر بیشتری منجر به ریل‌گذاری و اصلاحات متوازن و هماهنگی برای تغییر و ساماندهی وضعیت اقتصادی کشور باشد.

سوم، تدبیر برای نقدینگی در دوران تحریم

صبح روز گذشته نمایندگان مجلس پیش از دیدار مجازی با رهبر معظم انقلاب توانستند بعد از سال‌ها انتظار دوفوریت طرح مالیات بر خانه‌های خالی را تصویب کنند؛ اتفاقی که اولاً با تغییر وزیر مسکن و خارج شدن عباس آخوندی از کابینه زمینه تحقق آن فراهم شد و بعداً با تغییر مجلس آمدن کسانی که عزم ساماندهی اقتصاد را دارند. پس از تصویب دوفوریت این طرح محمداقرب قالیباف در گزارش خود اشاره مستقیمی به هدایت نقدینگی عظیم کشور داشت. او گفت متأسف است که با وجود نقدینگی بیکران، حوزه تولید داخلی در قحطی تأمین مالی بهسر می‌برد، درحالی که پروژه‌های نیمه‌تمام زیادی وجود دارد. نکته مهم این موضوع توضیحاتی بود که او در ادامه این بخش از گزارش خود بیان کرد.

قالیباف در این بخش حرف بسیاری از کارشناسانی را زد که معتقدند در دوران تحریم توجه به ساخت‌وساز بافت مسکونی دیدار روز گذشته نمایندگان با مقام معظم رهبری و نحوه مواجهه مجلس با دولت در یک سال باقی‌مانده از عمر دولت دوازدهم، اظهار داشت: «مهم‌ترین بحثی که مقام معظم رهبری روی آن متمرکز شدند، مسأله معیشت مردم و موضوع گرانی، تورم و کاهش ارزش پول ملی بود.»

به‌ویژه درس‌آموزی از تجربه شکست‌خورده غرب‌گرایی، تعامل عزتمندانه با اروپا و ایجاد روابط قوی راهبردی با شرق، به‌ویژه چین و روسیه می‌تواند، کاتال‌های اقتصادی متعددی را به‌منظور تأمین کالاهای اساسی، مواد اولیه و صادرات محصولات داخلی به کشورهای حوزه جنوب غرب آسیا، آسیای میانه، شبه‌قاره و شرق آسیا فعال کند. این امر به‌طور اساسی در دستور کار بنده و مجلس است.

۴. حل مسائل مردم؛ شاخص مجلس انقلابی

ما فکرمی کنیم مجلس انقلابی، مجلسی است که در تعامل خود با دیگر قوا، شاخص راحل مسائل مردم قرار دهد. مجلس هم در موضوعاتی که بنای نظارت و ورود دارد، این اصل را باید در نظر بگیرد، هم در شیوه نظارت، عقلانیت و تدبیر را مدنظر قرار دهد. هم در لحن تعامل، اخلاق و احترام را رعایت کند و هم در زمان پیگیری مطالبات مردم، زمان شناس باشد. من و همکارانم در مجلس یازدهم به شما اطمینان می‌دهیم که به‌پرهیز از حاشیه‌پردازی، فقط به دنبال احقاق حقوق مردم و اصلاح امور کشور باشیم و در این مسیر، فعال و میدانی عمل کنیم، نه اینکه در پایتخت بر صندلی‌های خودمان بنشینیم و حل مسائل را انتظار بکشیم. ما به خط خواهیم زد و در گوشه گوشه کشور به‌سرعت مسائل و مشکلات خواهیم رفت.

سال گذشته در کشور ترکیه گویای موفقیت این ایده برای توسعه اقتصادی و سرپا نگه داشتن تولید است. در این خصوص مزیت ایران نسبت به کشورهای دیگر در دسترس بودن زمین قابل توجه دولتی برای ساخت‌وساز است، بدین معنا که اگر دولت همت کند و زمین رایگان را با تدابیری در اختیار تولیدکنندگان بگذارد، احتمالاً در ایامی نه‌چندان دور می‌تواند بخش مهمی از مشکلات اقتصادی کشور را حل کند. حالا این نکته‌ای است که رئیس مجلس به‌درستی به آن اشاره کرده و تأکید دارد که از طریق واگذاری زمین از دارایی‌های دولت و تأمین مالی مناسب با بهره‌گیری از سرمایه‌های بخش خصوصی از طریق بازار سرمایه و بانک‌ها می‌توان آن را عملیاتی کرد. ناگفته نماند که این ایده چندخطی مطرح‌شده در گزارش رئیس مجلس می‌تواند گره‌گشای یک بحران احتمالی دیگر هم باشد. نقدینگی سرازیر شده به بورس و تبدیل شبه‌پول به پول ممکن است سبب یک اتفاق بسیار ناگوار برای کشور باشد و در صورتی که این نقدینگی با تولید در عرصه مسکن مرتبط شود، احتمالاً چالش این حوزه نیز برطرف خواهد شد.

چهارم، تعامل به جای تقابل

برون‌دادی تدبیری در سه اقدام اخیر برخی از نمایندگان آن‌قدر منفی بود که خیلی‌ها قید امیدواری به این مجلس را در همان گام‌های اول زدند. اول نحوه تعامل غیرقابل قبول و غیراخلاقی با وزیر امور خارجه در سخن مجلس، دوم طرح سوال شتابزده و بدون پشتوانه کارشناسی از رئیس‌جمهور و سوم به‌میان آوردن

پنجم، پرهیز از حاشیه‌سازی

این نکته ادامه موضوع قبلی است، چرا که سوء رفتار برخی نمایندگان ممکن است تنها به چالش میان قوا نینجامد و روند فعالیت‌های مجلس را دچار اختلال کند؛ اتفاقی که حتماً تأثیر قابل توجهی بر کلان‌حاکمیت خواهد داشت. اصلی‌فرعی کردن مسائل از جمله اقداماتی است که اگر در دستور کار همیشگی مجلس باشد، هیچ چیز نمی‌تواند آنها را از احقاق حقوق مردم و اصلاح امور کشور بازدارد. تأکید رئیس مجلس موید حرکت احتمالی در این مسیر است.

ششم، در پایتخت نخواهیم ماند

ضعف قوه مجریه در این سال‌ها موجب شده بسیاری از مناطق و اقشار زیادی از مردم مورد غفلت واقع شوند، اینکه روزی در غیاب‌ها، روز دیگر در اراک، یک روز در کرمانشاه و برخی دیگر از نقاط کشور اعتراضات عمومی به عدم توجه دولت بلند می‌شود و مشکلاتشان را فریاد می‌زنند، مسأله مهم این روزهای کشور است؛ روزهایی که توزیع نامتوازن ثروت و امکانات مزید بر علت شده و تحریم‌ها و بی‌تدبیری در اداره اقتصادی تأثیر خود را بر زندگی مردم بگذارد. در این شرایط علاوه بر اینکه تأکید رئیس مجلس برای حضور در گوشه گوشه کشور تأکیدی بر رسیدگی به امور همه مردم است، می‌تواند عاملی برای یافتن ظرفیت‌های پنهان‌مانده برای شکوفایی اقتصاد کشور نیز باشد.

گفت‌وگو

محمد کاظم انبارلویی در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

تحقق طرح‌های اقتصادی مجلس منوط به تعریف دقیقی از روابط با دولت است

در سال پایانی دولت تحقیق و تفحص‌ها ضمن رعایت ادب ادامه یابد

تأکید بر اینکه مع‌گیری و درگیری قوا نه تنها مشکلی را حل نمی‌کند بلکه بر مشکلات مردم می‌افزاید، یادآور شد: «بنابر این باید به‌سمت گفتمان کارآمدی و کاربلدی برویم و ناظر به مطالبات معیشتی مردم به آنها پاسخ دهیم.» وی همچنین تأکید کرد: «نه تنها مجلس دولت بلکه دستگاه قضایی نیز باید به کمک دو قوه بیاید تا بتوانند یک افق روشن از حل مسائل اقتصادی کشور در نظر مردم قرار دهند.»

عملیاتی کردن بسته اقتصادی مجلس موجب تحول در قوه مجریه و رفع مطالبات مردم می‌شود

انبارلویی در ادامه این گفت‌وگو درباره راهکارهای تحقق بسته پنج‌محوری که رئیس مجلس شورای اسلامی روز گذشته از آن رونمایی کرد، اظهار داشت: «این طرح‌هایی که در مجلس است ناظر به مهم‌ترین مشکلات کشور تدوین شده و از این‌رو نمایندگان معتقدند با عملیاتی کردن این طرح‌ها تحولی در حوزه اجرا و قوه مجریه در پاسخ به مطالبات مردم رخ خواهد داد.»

این کارشناس مسائل سیاسی بر همین اساس افزود: «به نظر می‌رسد فاصل باید جلو برویم و بحث‌های نمایندگان را هنگام تصویب این طرح‌ها و دیدگاه‌های آنها و طرحی که از طریق رسانه‌ها به‌خصوص رسانه ملی در این برهه مطرح می‌شود، بشنویم تا کار پیش برود.»

وی همچنین یادآور شد: «البته دولت هم با توجه به صداقتی که بین مدیران و وزرا و دستگاه‌ها وجود دارد، مایل است راهی برای حل مشکلات مردم پیدا شود.»

داشتن در سال آخر دولت کنونی است، دولت روحانی تا روز آخر باید به‌طور جدی کار خود را دنبال کند و از این‌رو مجلس از طریق تحقیق و تفحص و سوال ضمن رعایت ادب گفت‌وگو باید وظایف خود را ایفا کند و از انحراف‌ها و مشکلات سیستم اجرایی بکاهد.» این فعال سیاسی با تأکید بر این نکته که رعایت وظایف نظارتی باید به‌گونه‌ای انجام شود که بتواند پاسخگوی مطالبات مردم باشد، تصریح کرد: «بنابراین باید از روابط قوا کارآمدی و کاربلدی بیرون بیاید و در واقع به حل مسأله کمک کند، نه اینکه مسأله‌ساز شود.»

امیدواریم فصل جدید قانونگذاری به نفع مردم تمام شود

وی بر همین اساس گفت: «قاعدتاً نمایندگان مجلس به این نکته توجه دارند و امیدواریم فصل جدیدی از قانونگذاری در کشور آغاز شود که نتیجه قانونگذاری به نفع مردم تمام شود.»

انبارلویی با اشاره به موضوع سوال از رئیس‌جمهور که در دستور کار مجلس قرار داشت ضمن ابراز مخالفت با آن درباره سخنان رهبر معظم انقلاب مبنی بر اینکه مردم از دو قوه انتظار بیان حق را دارند و باید به‌شدت از مجادله و گریبان‌گیری و تشنج میان قوا جلوگیری شود، گفت: «عقلانیت سیاسی حکم می‌کند اساس کار مبتنی بر همکاری و همیاری و هم‌افزایی باشد.»

مجلس باید ناظر به مطالبات معیشتی مردم به آنها پاسخ دهد

عضو شورای مرکزی حزب مؤتلفه اسلامی با

محمد کاظم انبارلویی، کارشناس مسائل سیاسی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره دیدار روز گذشته نمایندگان با مقام معظم رهبری و نحوه مواجهه مجلس با دولت در یک سال باقی‌مانده از عمر دولت دوازدهم، اظهار داشت: «مهم‌ترین بحثی که مقام معظم رهبری روی آن متمرکز شدند، مسأله معیشت مردم و موضوع گرانی، تورم و کاهش ارزش پول ملی بود.»

انبارلویی با بیان اینکه مجلس با شعار نجات اقتصاد ایران شکل گرفت، ادامه داد: «نمایندگان در این مورد خود را موظف می‌دانند که پاسخگوی مطالبات معیشتی مردم باشند و به‌گونه‌ای عمل کنند و به درخواست‌های اقتصادی آنها پاسخ دهند که روی سفره مردم احساس شود.»

عضو شورای مرکزی حزب مؤتلفه اسلامی با تأکید بر اینکه در حال حاضر طرح‌هایی برای این کار در مجلس تهیه شده است، افزود: «با توجه به این طرح‌ها باید اتفاقی عینی در فضای اقتصادی کشور نیز رخ دهد.»

توفیق اجرای طرح‌های اقتصادی مجلس منوط به تعریف دقیقی از روابط با دولت است

وی در عین حال خاطر نشان کرد: «البته توفیق اجرای این طرح‌ها منوط به تعریف دقیقی از روابط دولت و مجلس است، از این‌رو بحث دیگر مقام معظم رهبری درباره تعامل قوا بود و بر این مسأله نیز تأکید داشتند.» انبارلویی در ادامه این گفت‌وگو به وضعیت دولت روحانی پرداخت و اظهار داشت: «مسأله بعدی قرار